

Tíz tévhit az AIDS-ről és kórokozójáról

A HIV-fertőzés és az AIDS népszerű téma a sajtóban és a mindennapi beszédben. Azt gondolhatnánk hát, hogy az utca embere is minden fontosat tud már a betegségről. Pedig sajnos nem ez a helyzet. Szinte nincs is olyan egészségügyi téma, amelyről több félreértés, félinformáció és megalapozatlan félelem élne az emberek fejében, mint éppen a HIV-fertőzésről. Tá-jékoztatónk ezek közül veszi sorra a „legnépszerűbbeket”.

MI IS AZ A HIV?

A HIV rövidítés a humán immundeficiencia vírust takarja. Ez az immunrendszert megtámadó kórokozó a szervezetbe jutva az esetek egy részében szerzett immundeficiencia szindrómát (angol rövidítéssel: AIDS-et) idézhet elő. Az AIDS súlyosan gyengíti a beteg immunvédekezését, közvetlenül vagy a szövődmények útján kezelés nélkül általában halálos kimenetelű.

A HIV csak bizonyos módon és bizonyos körülmények között terjed emberről emberre. Saját védelmünk érdekében is fontos, hogy ne üljünk fel a téves információknak és áltudományos ijesztgetéseknek, hiszen megalapozott ismeretek birtokában magunk is sokat tehetünk a betegség elkerülése érdekében.

1. MÍTOSZ: A HIV-POZITÍV EMBER KÖRNYEZETÉBEN MINDENKI VESZÉLYBEN VAN

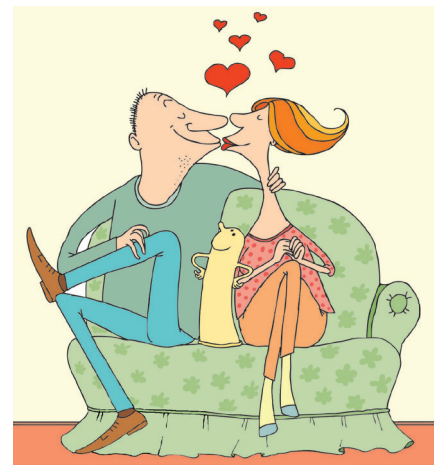
Kezdjük ezzel a tévhitel, mivel számtalan megalapozatlan félelem és idegenkedés alapja, és így a betegek kiközösítéséhez, elszigetelődéséhez, megbélyegzéséhez vezethet. Vegyük sorra, milyen úton terjed és milyen úton nem terjed ez a vírus egyik emberről a másikra. Szögezzük le, hogy a vírus kizárólag fertőzött testnedvek (ondó, nyál, vér, hüvely- vagy végbélváladék, anyatej) útján vihető át, azokkal is

csak akkor, ha a vírus egyúttal a véráramba is bekerül.

A terjedés legfontosabb útjai tehát: (1) HIV-fertőzöttel történő védekezés nélküli nemi érintkezés; (2) vénás kábítószer használata HIV-fertőzött vérellel szennyezett tűvel; (3) a magzat vagy a csecsemő fertőződése a HIV-fertőzött anyától a terhesség, szülés vagy szoptatás során; (4) HIV-fertőzött vérellel történő transfúzió vagy HIV-fertőzött szervét felhasználó transzplantáció; (5) egészségügyi dolgozók HIV-fertőzött vérellel való közvetlen érintkezése bizonyos feltételek teljesülése esetén.

És hogyan **nem terjed** a vírus? Egyszerű testi kontaktus, a beteg megérintése, kézfogás, ölelés stb. **nem** alkalmas a fertőzés továbbadására. Ehhez tudni kell, hogy a vírus rendkívül érzékeny a környezeti hatásokra, ezért a szervezetből kikerülve gyorsan elpusztul. Ha tehát nincs közvetítő testnedv, akkor fertőzés sem jön létre.

Nem lehet megkapni a betegséget a fertőzött személy verejtéke, könnye, vizelete és széklete útján sem. A vírus ezekbe nem jut át, így egyik sem szolgálhat fertőzésforrásként. **Nem terjesztik** a fertőzést a szúnyogok. Bár széles körben elterjedt a tévhit, hogy a HIV – a maláriához hasonlóan – rovarok közvetítésével is terjedhet, ezt tények nem igazolják. **Nem jelentenek veszélyt** a vizek sem: ez vonatkozik a stran-

Minden olyan homo- vagy heteroszexuális párnak, amelynek valamelyik (vagy mindkét!) tagja HIV-fertőzött, a szexuális együtt-létekhez kötelező óvszert használnia!

dokra, úszómedencékre, fürdőkre és közös zuhanyozókra is.

A fertőzött által használt bögrék, ivóparaharok, evőeszközök, kilincsek, törülközők, vécéülőkék **sem terjesztik** a fertőzést. **Nem juthat át** a vírus a partnerre csókolózás vagy orális szex közben sem. Ez elmentmondani látszik annak az állításnak, hogy a vírus a fertőzött személy nyálában is jelen van. Ilyen szituációkban valójában az jelent veszélyt, ha a partner szájában vagy a nemi szervek tájékán nagy fekély vagy

egyéb nyitott seb, illetve a szájban jelentős fogínyvérzés áll fenn, ilyenkor ugyanis vér útján létrejöhet a fertőzés. **Nem terjesztik** a fertőzést az egyszer használatos injekciós tűk, fecskendők, és a szakszerűen fertőtlenített orvosi eszközök sem, mert ez a vírus a külvilágba kerülve gyorsan elpusztul, de tudnunk kell, hogy a tűk, fecskendők közös használata kockázatos gyakorlat!

2. MÍTOSZ: A HIV-FERTŐZÉS ÉS AZ AIDS CSAK A MELEGEK ÉS A DROGOSOK PROBLÉMÁJA

Nemcsak a fertőzéstől való megalapozatlan félelem, hanem a hamis biztonságérzet is veszélyes lehet. Tény, hogy a fertőzés főleg a homoszexuális férfiak és a kábítószer-használók között terjed. A statisztikák azonban azt mutatják, hogy férfiak 16%-a és a nők ennél jóval nagyobb hányada heteroszexuális nemi érintkezés kapcsán fertőződik meg.

3. MÍTOSZ: A HIV-FERTŐZÉS IDŐVEL ELKERÜLHETETLENÜL AIDS-BE MEGY ÁT

Korábban a HIV diagnózisa valóban azt vetítette előre, hogy a fertőzöttnél előbb-utóbb AIDS alakul ki, mely a szövődmények révén éveken belül a beteg halálát okozza. Ez ma már szerencsére nem igaz. A gyógyszeres kezelés és a megfelelő életmód segíthetnek a vírusfertőzés legyőzésében, az AIDS kifejlődésének megelőzésében.

4. MÍTOSZ: A FOGAMZÁSGÁTLÁS NEMCSAK A TERHESSÉG, DE A HIV-FERTŐZÉS ELLEN IS VÉD

Való igaz, hogy vannak módszereink és eszközeink a HIV-transzmisszió megelőzésére, új fertőzések kivédésére, de a fogamzásgátló tabletták, illetve a nem kívánt terhesség elkerülésére alkalmas egyéb módszerek nem tartoznak ezek közé. Ez alól egyetlen kivétel van, mégpedig az óvszer, amely a közösülés során fizikai akadályt képez a fertőzés útjában. Éppen ezért

rendkívül fontos, hogy mindenki tisztában legyen a helyes óvszerhasználat mikéntjével, hiszen a legjobb óvszer sem ér semmit, ha nem megfelelően alkalmazzák.

5. MÍTOSZ: A HIV-POZITÍV NŐKNEK NEM LEHET GYERMEKÜK

HIV-pozitív párnak is születhet gyermeke. Bár nincs olyan módszer, amellyel teljes biztonsággal megakadályozható, hogy az anya továbbadja a fertőzést magzatának a terhesség és a szülés alatt, léteznek módszerek a kockázat jelentős csökkentésére. Ilyen pl. a HIV-pozitív nő vírusellenes gyógyszeres kezelése már a teherbe esés előtt, majd a terhesség alatt.

6. MÍTOSZ: A KEZELÉS ALATT ÁLLÓ HIV-FERTŐZÖTTEK NEM FERTŐZNEK

A HIV elleni kezelés – ha kellően hatásos – olyan szintre csökkentheti a vírusok számát a vérben, hogy az a szokásos laboratóriumi módszerekkel talán már nem is mutatható ki. A kutatások azonban azt mutatják, hogy a vírus a szervezet különböző helyein „megbújhat”. Éppen ezért a gyógyszeres kezelés alatt is alapvető fontosságú a biztonságos nemi érintkezés szabályainak betartása (pl. óvszerhasználat), hogy elkerülhessük a partner HIV-vel való fertőződését.

7. MÍTOSZ: HA EGY PÁR MINDKÉT TAGJA FERTŐZÖTT, NEM KELL TÖRÖDNIÜK A HIV ELLENI VÉDEKEZÉSEL

Alapvető tévedés, hogy kölcsönös HIV-pozitivitás esetén nincs szükség óvintézkedésekre, hiszen a HIV-nek többféle törzse létezik. Sokan nincsenek tisztában a felülfertőződés lehetőségével. Ha a vírus több törzse is jelen van a szervezetben, az megnehezíti a hatásos terápiás séma megtalálását. Ezért a biztonságos szexre vonatkozó szabályok akkor sem veszítenek érvényességükből, ha a pár mindkét tagja HIV-pozitív.

8. MÍTOSZ: ÉTREND-KIEGÉSZÍTŐKKEL ÉS GYÓGYNÖVÉNYEK-KEL IS VÉDEKEZHETÜNK A HIV-FERTŐZÉS ELLEN

Számos olyan készítmény használható a szervezet általános állapotának javítására, amely hivatalosan nem minősül gyógyszernek, így pl. étrendkiegészítők és gyógynövénykészítmények. Ezek azonban nem képesek gyógyítani a betegséget, és nem akadályozzák meg a fertőzés továbbadását sem.

9. MÍTOSZ: A HIV-FERTŐZÉS GYÓGYÍTHATÓ

Többféle gyógyszer is rendelkezésre áll a HIV elpusztítására és a vírusszám csökkentésére a szervezetben. Ezek lassítják a betegség lefolyását, éveken vagy évtizedeken át megakadályozhatják, hogy a HIV-fertőzésből AIDS betegség legyen. Egyelőre azonban vártnak magukra azok a gyógyszerek és gyógymódok, amelyek a vírus teljes eliminálásával végleges gyógyulást biztosítanának a fertőzötteknek.

10. MÍTOSZ: A HIV-FERTŐZÉS VAGY AZ AIDS EGYENLŐ A HALÁLÓS ÍTÉLETTEL

Az 1980-as és '90-es években alig álltak rendelkezésre gyógyszerek a HIV-fertőzés és az AIDS kezelésére, az AIDS halálozási aránya igen magas volt. Ma már számtalan engedélyezett készítmény van forgalomban a vírusszám csökkentésére, a tünetek enyhítésére, a betegség előrehaladásának lassítására és a szövődmények elkerülésére, melyekkel tartós tünetmentesség és jó életminőség érhető el. Sok más szert jelenleg tesztelnek különböző fázisú klinikai vizsgálatokban, és ígéretes kutatások folynak a HIV ellen hatásos vakcina kifejlesztésére is.

EZ A TÁJÉKOZTATÓ NEM HELYETTESÍTI AZ ORVOSI KEZELÉST. A BETEGEK SZÁMÁRA KÉSZÍTETT MÁSOLATOKTÓL ELTEKINTVE FELHASZNÁLÁSA CSAK A KIADÓ ÍRÁSOS HOZZÁJÁRULÁSA NYOMÁN ENGEDÉLYEZETT.